

Individuel kompetencevurdering af dagplejere

Social- og Sundhedsskolen samarbejder med en kommunes dagplejeformidling om individuel kompetenceudvikling af dagplejere. Anledningen er, at kommunen har sat nye mål for dagplejen i forbindelse med kommunalreformen og omstrukturering, hvilket kræver målrettet kompetenceudvikling af dagplejerne.

Dagplejeformidlingen i en af de nye, sammenlagte kommuner drøfter på en temadag muligheden for, at dagplejerne kan deltage i en individuel kompetencevurdering og herudfra få en individuel plan for kompetenceudvikling gennem arbejdsmarkedsuddannelse. Kommunen har inviteret undervisere fra Social- og Sundhedsskolen til at stå for temadagen, som ud over at have fokus på IKV i AMU også handler om læringsformer og anerkendende tænkning.

Ved kommunalreformen er dagplejeområderne fra de 'gamle' kommuner blevet lagt sammen i nye enheder. Det bliver i den forbindelse besluttet, at forældresamarbejdet skal forbedres, og at der skal sættes større fokus på udvikling af dagplejebørnenes kompetencer. Samtidig ønsker forvaltningen, at dagplejernes kompetencer anerkendes, synliggøres og styrkes. Dagplejeformidlingen har en formodning om, at en del af dagplejerne allerede har nogle af de kompetencer, der stilles krav om. Derfor synes de, at det vil være oplagt, at dagplejerne deltager i IKV i AMU, så kompetenceudviklingen kan målrettes mere specifikt til de enkelte dagplejeres behov.

Kommunen ser gerne, at kompetencevurderingerne resulterer i, at den enkelte dagplejer får en individuel uddannelsesplan, som udspringer af den enkeltes ønsker og behov, og som herudover kan understøtte den enkeltes kompetenceudvikling hen imod den kompetenceprofil, som kommunen ønsker for dagplejerne.

Før-fase – Generel information og rådgivning

Skolen aftaler med dagplejeformidlingen og en medarbejderrepræsentant, at den individuelle kompetencevurdering af dagplejerne skal tage afsæt i fem AMU-mål, som relaterer sig til forældresamarbejde og stimulering af dagplejebørnene, nemlig: "Forældresamarbejde i pædagogisk dagtilbud" (AMU-mål 44296), "Samspil og relationer i pædagogisk arbejde" (AMU-mål 42665), "Børns kompetenceudvikling 0 – 5 år" (AMU-mål 44299), "Børns udtryksformer" (AMU-mål 44300) og "Børns motorik, sansning og bevægelse" (AMU-mål 44262), svarende til i alt 25 kursusdage.

Kommunen har ikke mulighed for, at alle dagplejere skal deltage i 25 dages AMU, og i øvrigt vurderer både dagplejeformidlingen og medarbejderrepræsentanten, at en del af dagplejerne allerede har kompetencer, der svarer til hele eller dele af de fem AMU-mål. Mange af dagplejerne har været ansat i mange år, og en del af dem har løbende deltaget i forskellige former for kompetenceudvikling, som i større eller mindre grad har haft samme mål og indhold, som de AMU-kurser, dagplejeformidlingen synes er centrale.

Derfor er det centralt, at de enkelte dagplejere får tilbud om at få afdækket deres realkompetencer, så de kan få AMU-beviser eller AMU-kompetencebeviser i forhold til de

kompetencer, de allerede har, og så de kan få udarbejdet uddannelsesplaner i forhold til de kompetencer, de mangler at tilegne sig. Kompetencevurderingerne kan bidrage til, at den enkelte dagplejer får netop den specifikke kompetenceudvikling, som hun har behov for. Samtidig sikrer kompetencevurderingen, at ingen dagplejere sidder på et kursus og keder sig, fordi de kan det hele i forvejen.

Kort tid efter temamødet mellem dagplejeformidlingen og social- og sundhedsskolen afholder skolen en række møder for kommunens ca. 400 dagplejere for at informere dem om IKV i AMU-tilbuddet og om, hvordan kompetencevurderingen vil foregå. På disse møder udleverer skolen et kompetenceskema, hvor dagplejerne kan beskrive deres kompetencer og angive, hvilke AMU-kurser og andre relevante kurser de eventuelt har deltaget i. Det udfyldte skema skal sendes til skolen, som skal bruge det til at tilrettelægge kompetencevurderingen for den enkelte dagplejer.

Møderne resulterer, at ca. 90 % af dagplejerne tager imod tilbuddet om at deltage i en individuel kompetencevurdering. De øvrige dagplejere får besked om, at de også på et senere tidspunkt kan deltage i IKV i AMU, hvis de får lyst til det.

Fase 1 – Forberedelse og tilrettelæggelse

Social- og sundhedsskolen aftaler med dagplejeformidlingen, at dagplejerne skal møde til kompetencevurderingen på skolen i grupper af 10 personer. På baggrund af de kompetenceskemaer, som dagplejerne har sendt til skolen, sammensætter skolen grupperne således, at deltagerne i de enkelte grupper har de samme kompetencevurderingsbehov.

Der er således nogle grupper af IKV-deltagere, der skal kompetencevurderes i forhold til alle fem AMU-mål. Andre grupper af deltagere skal kun kompetencevurderes i forhold til 2-3 AMU-mål, da de allerede har deltaget i de øvrige AMU-kurser, eller fordi det er åbenlyst, at de **ikke** har kompetencer inden for AMU-målene.

Skolen forventer, at IKV-forløbene for de grupper af IKV-deltagere, der skal vurderes i forhold til alle fem AMU-mål, tager to dage, mens forløbene for øvrige deltagere tager én dag. Kompetencevurderingsforløbet varetages af to undervisere, der har erfaringer med at undervise på de fem AMU-mål.

Fase 2 – Afprøvning og vurdering

IKV-forløbet starter med, at underviserne informerer deltagerne nærmere om, hvordan forløbet er tilrettelagt. Underviserne har valgt at basere kompetencevurderingen på, at dagplejerne dels løser nogle skriftlige opgaver enkeltvis, og dels deltager i rollespil i mindre grupper.

De skriftlige opgaver knytter an til hvert af de fem AMU-mål, som de enkelte deltagere skal kompetencevurderes i forhold til. Der er dels nogle mere teoretiske opgaver, der er udformet som multiple choice, og dels nogle opgaver som kan besvares med korte sætninger. Derudover er der til kompetencevurdering af hvert af de fem AMU-mål udformet nogle praksishistorier, som dagplejerne skal forholde sig til ved at besvare nogle spørgsmål. Efterfølgende gennemgår underviserne besvarelserne med de enkelte deltagere, og deltagerne bliver her bedt om at begrunde besvarelserne og relatere dem til teoretiske forståelsesrammer.

Den sidste type afprøvningsmetoder, der anvendes i kompetencevurderingerne, er rollespil. Det gælder f.eks. i forhold til AMU-målet 44296 "Forældresamarbejde i pædagogiske dagtilbud". Rollespillene sætter fokus på forskellige problemstillinger i relation til dialogen og samarbejdet mellem dagplejerne og forældrene, bl.a. om hvordan dagplejerne formidler konkrete hændelser og historier fra barnets hverdag, og om hvordan egne normer og holdninger influerer på samarbejdet. Underviserne observerer rollespillene og tager efterfølgende en samtale med IKV-deltagerne, for at få et bedre grundlag for kompetencevurderingen.

Nogle af opgaverne, casebeskrivelserne og rollespillene tager udgangspunkt i de undervisningsmaterialer, som undervisere anvender, når de underviser på AMU-målene. I disse tilfælde er der ikke behov for at udvikle specifikke materialer til kompetencevurderingerne. Andre vurderingsmaterialer har underviserne selv udviklet, og de har søgt inspiration på efteruddannelsesudvalgets hjemmeside www.epos-amu.dk, hvor de kan finde eksempler på IKV-materialer, der er udviklet af andre skoler inden for uddannelsesområdet. Se et eksempel på en opgave på sidste side.

Fase 3 – Samlet vurdering og anerkendelse

Efter afprøvningsne og den løbende vurdering af de enkelte IKV-deltageres præstationer i forhold til løsning af opgaver, rollespil etc., foretager underviserne en samlet vurdering af deltageres kompetencer i forhold til de mål, som kompetencevurderingerne har haft fokus på.

Kompetencevurderingerne viser, at ca. 1/3 af dagplejerne allerede har kompetencer, der svarer til et par af AMU-målene. Næsten alle dagplejerne har kompetencer svarende til dele af ét eller flere AMU-mål, og nogle få har mod forventning ingen delkompetencer i forhold til de fem AMU-mål.

Ved den individuelle tilbagemelding fra underviserne får de enkelte IKV-deltagere besked om, hvilke AMU-uddannelsesbeviser og AMU-kompetencebeviser, de kan få på baggrund af den kompetencevurdering, de har deltaget i. Samtidig får deltagerne udleveret en uddannelsesplan over de AMU-mål og dele af AMU-delmål, som de mangler for at have kompetencer inden for de fem AMU-mål, som kommunen har intentioner om, at alle dagplejerne skal have.

De individuelle kompetencevurderinger har desuden resulteret i, at alle dagplejere er blevet bevidste om egne kompetencer og om, hvad de kan gøre for at styrke kompetencerne. Dette er med til at skabe en uddannelseskultur blandt dagplejerne

Skolens og dagplejeformidlingens evaluering af IKV i AMU-forløbet viser, at størsteparten af dagplejerne er tilfredse eller meget tilfredse med forløbet, og at de vil anbefale andre at deltage i en individuel kompetencevurdering, når de skal planlægge deres kompetenceudvikling. Flere giver dog også udtryk for, at de især var lidt nervøse, da de skulle deltage i rollespil, og dette sætter fokus på betydningen af, at skolen er rigtig god til at forklare IKV-deltagerne intentionerne med de forskellige kompetencevurderingsopgaver, som de skal deltage i.

Dagplejerne har efterfølgende en dialog med deres leder om, hvilke AMU-kurser de skal deltage i, og i denne forbindelse vælger de fleste dagplejere at vise deres leder den uddannelsesplan, som social- og sundhedsskolen har udarbejdet til dem.

Skolen får en tilbagemelding om de aftaler om uddannelsesdeltagelse, som dagplejerne og lederne bliver enige om, og på baggrund heraf stykker skolen nogle uddannelsesforløb sammen, der svarer til dagplejernes behov. Nogle forløb består af 'hele' AMU-mål, mens andre f.eks. er sammensat af et AMU-mål og dele af et andet AMU-mål. For at tilgodese alle dagplejernes uddannelsesbehov gennemføres der også uddannelsesforløb, hvor nogle af kursisterne f.eks. kun deltager i to dages kursus ud af de fem dage, det konkrete AMU-mål normalt gennemføres på. Derved kan dagplejerne få mulighed for at tilegne sig de dele af de enkelte AMU-mål, de ikke kunne få AMU-uddannelsesbevis på ved de individuelle kompetencevurderinger.

Eksempel på praksishistorie og tilknyttede opgaver i forhold til AMU-målet 42665 "Samspil og relationer i pædagogisk arbejde"

Det er eftermiddag, og to af dine fire dagplejebørn er blevet afhentet. Tilbage er kun to 2-årige drenge, der er rigtig meget krudt i. De to drenge kommer op og slås om en bil, som de begge gerne vil lege med. Inden du når at gribe ind, har den ene dreng bidt den anden dreng, som begynder at skrigende højt. I det samme øjeblik træder begge drenges mødre ind ad døren. Drengen, der er blevet bidt, løber grædende hen til sin mor. Moderen bliver vred på drengen, der har bidt, og hun begynder at skælde ham ud. Den anden mor siger noget om, at drengene nok har været lige gode om det, for hun kan se, at hendes søn har kradsemærker på kinden.

Opgaver

1. Hvad gør du og i hvilken rækkefølge gør du det?
2. Hvad er dine begrundelser for at gøre, som du gør?
3. Hvilke teoretiske forståelsesrammer vil du handle ud fra?
4. Forklar grundtrinene i en anerkendende relation.
5. Hvordan analyserer du din egen reaktionsmåde i forhold til de to mødre?
6. Hvilke følelser kunne komme frem i situationen = selvindsigt?
7. Hvad siger din fornuft dig i situationen = at koble følelser til forstanden?
8. Hvordan forstår du forældrenes følelsesreaktioner, og hvordan vil du afstemme din egen adfærd efter det i en anerkendende relation til dem = empatisk indføling?
9. Hvordan vil du forstå børnenes skænderi, og hvordan vil du afstemme din egen adfærd efter det i en anerkendende relation til dem = empatisk indføling?
10. Hvordan vil du styre dine egne negative følelser, dine impulser, hvis mødre bliver sure eller aggressive og lader det gå ud over dig = impuls kontrol?

Undervisernes vurdering

Underviserne, der har udviklet opgaven, gennemfører efterfølgende en samtale med de enkelte deltagere. De har udarbejdet følgende vurderingsmodel for samtalen:

- Det er vigtigt, at deltageren demonstrerer sin personlige viden, sin personlige kunnen og sin evne til at reflektere over spørgsmål og case-scenarier.
- I en casebearbejdelse må deltageren kunne lave en analyse og en vurdering og

gøre brug af teorirammer omkring anerkendende relationer og samspilsmodeller og samtidig kunne perspektivere til sit eget handlemønster.

- Deltageren bør kunne tænke samspilsrelationer både i et børne- og i et voksenperspektiv.
- Deltageren bør kunne tænke både bagudrettet og forudrettet, således at denne vil kunne forebygge, at relationer og samspil går i konflikter.